

KÖRÖSI VŐLEGÉNYSÉGE.

EKKORIBAN nem Felleginénél lakott Körösi, hanem Veresnénél a Kacsá-utcában, apró földszintes házban, amelyet mintha egy faluból telepítettek volna ide Budára. A háziasszony lánya, Zsuzsa, tizenkilencedik évét viselte kedvesen és föltűnés nélkül, Körösi a huszonnyolcadikat, kopaszon és hallgatagon.

— Mitől kopaszodott meg ennyire, Körösi úr, — kérdezte a lány egy délután összetalálkozva lakójukkal a konyhában. Körösi egyik kezében üres kancsót tartott, a másikkal éppen a csap felé nyult, a kérdésre megfordult s kissé riadtan nézett a lányra. Minden kérdések közt ezt a kérdést utálta a legjobban, szinte szenvedélyesen utálta. Ez a mondat mérgezte meg társasági életét, nem, kor, rang, vallás és világnézetre való tekintet nélkül mindenkit ez érdekelt, minden új ismerőse részéről ez volt az első bizalmasabb kérdés, kérdezték szemtelenül, tárgyilagosan, kihívóan, kíváncsian, sajnálkozva, fölényesen, félénken, ezer meg ezerféle hangon, ezer meg ezer ember. Ilyen finoman, ilyen leheletszerűen, ilyen sugárzó kék szemmel, ilyen halvány rózsaszín szájjal még nem kérdezték sohasem. Meglepődve meredt a lányra, a kérdés most nemhogy bántotta volna, inkább gyönyörűséget okozott, olyasmit érzett, mintha pofon helyett váratlanul megsimogatták volna, lágy, légiesen könnyű érintéssel. Előrehajolt, várta, hogy a lány tovább beszéljen.

— Nem akarja megmondani? — kérdezte Zsuzsa.

— Nem kíváncsiságból kérdelem, — mentegetődzött egy pillanatnyi habozás után, — de olyan furcsa, hogy ilyen fiatalon máris tiszta kopasz.

Körösi még mindig azon ámuldozott, hogy mennyire más ez a kellemetlen kérdés Zsuzsa szájából, nem keseredik el, nem boszszankodik, nem érzi megalázva magát, ellenkezőleg szeretné még legálább négyszer-ötször hallani.

Lustán végig simította tükörsíma koponyáját s bánatos nagy barna szemét a lány felé fordította.

— Nem tudom, — mondta.

Kezében még ott érezte azt a kisértetis símaságot, amelyet fejbőre érintése keltett benne; ez a tapintás vezette a kérdés igazi értelméhez. Tekintete önkéntelenül a lány borzas hajára tévedt s mintha a tenyere emlékezni kezdene, az a kellemes bizsergés csiklandozta meg, amelyet mindig érzett, ha ilyen dús szőke hajon simított végig.

— Nem tudja? — hitetlenkedett a lány. — Hogy lehet ezt nem tudni! Hát nem emlékszik?

— Nem. Igazán nem emlékszem.

Körösi lelkében millió meg millió esemény emléke szunnyadozott jóakarató semlegességben, de elég volt egyetlen emlékeztető jel s ez a tömérdek emlék életre kelt. Gyakran megtörtént vele, hogy elgondolkozva bódorgott az utcán s meghallotta, amint valaki a mindennapi «jónapot»-tal köszöntötte ismerősét és egyszerre végeérhetetlen sorban emberek jelentek meg előtte, számtalan ember, mindenki, aki jónapot kívánt neki, vagy jónapottal köszönt az ő jelenlétében másnak. És így volt ez a kezécsókolommal, az alászolgájával, a viszontlátásrával, az ajánlomagammal, így egyes szólamokkal, népszerű idézetekkel, Körösi jóformán mindenre emlékezett s kopaszságán kívül semmi miatt nem szégyenkezett annyit, mint különleges emlékezete miatt. Most boldogság töltötte el arra a gondolatra, hogy Zsuzsa szemmel láthatólag nem is gyanítja ezt a rettenetes fogyatékoságát. Még egyszer elismételte:

— Egyáltalán nem emlékszem... Egyszerre hullani kezdett a hajam s mire észrevettem, olyan kopasz voltam, mint most.

— Bizonyosan sok bánata volt? — kockáztatta meg Zsuzsa, hangjában sok meleg részvétellel.

Körösi meglepő változáson ment keresztül, feje lekonyult, arca távoli, merengő kifejezést öltött, az a gyászos, iszonyú délután jutott eszébe, amikor megtudta, hogy születése anyja életébe került, felmerült előtte a régimódi, kopott fénykép, amelyet szinte nap-nap után meg nézett, a régi fénykép, amelyről a vékony, törékeny asszonyka furcsa rejtett félelemmel tekintett rá, mintha most is félne nagycsontú, behemót fiától; eszébe jutott apja halála, a temetés a szemerkélő esőben, a búbánatos nap, amikor megtudta, hogy pécsi házukat az új tulajdonos lebontatta, az első, a második, a harmadik megalázás, amely hivatalában érte, eszébe jutottak pici, jelentéktelen bánatok, a mosónő, aki magából kikelve rikácsolta, ne őrajta keresse vadonatúj ingét, nézzen inkább a szekrényébe, a villamoskalauz, aki nem vette figyelembe a fennforgó kivételes körülményeket és rideg szóval választ ajánlott fel új jegyvétel és leszállás között, háziasszonya, aki nem akarta elismerni, hogy a villanyfogyasztást beleszámították szobája árába, kiapadhatatlan bőségben fájdalmas és kínos emlékek rohanták meg, széles válla megroggyant, melléből sóhajtás tört elő, arcát kezébe akarta temetni, de észrevette a kancsót, erre gépiesen a csaphoz nyult s a víz zúgva megindult.

Néhány lépésnyi távolságra tőle állott Zsuzsa, riadt, sajnálkozó kifejezéssel arcán, tétován, mintha helyre akarná hozni a hibát, amelyet elkövetett s nem tudná, hogyan fogjon hozzá. De Körösi tökéletesen megfeledkezett róla, üres, tekintettel, lelógó karral, görnyedten, összetörten haladt el mellette, rossz emlékek kimeríthetetlen zuhataga áradt rá, kétségbeejtő pontossággal, borzalmas részletességgel éledtek föl lelkében az emlékek s magukkal hozták az összes

hozzájuk kapcsolódó érzéseket és mellékkörülményeket, ma is tudta számszerint, hány inget adott a mosónőnek, hány fehér, hány színes volt köztük, melyiket, hol vásárolta, emlékezett a segédre, aki kiszolgált, a kasszirőre, akinek fizetett, emlékezett az összes villamosok számára, amelyekben kellemetlenség érte, a jelenlevő utasokra, a kalauzra, a reklámokra, amelyeket elolvasott, emlékezett egész éjjel, reggel még kávézás közben is bánatait sorolta fel s mikor rágyújtott vastag szivarjára, elérkezett az utolsó bánathoz, amelyet Zsuzsa okozott neki azzal, hogy megkérdezte, sok bánata volt-e már?

Hirtelen megfordult székében, mintha a lány most is mögötte állana, mint tegnap, de csak az ablakot látta, alul a két rövid fehér s fönn a kopott, zöld posztófüggönnyel.

— Nincs itt, — motyogta, mintegy leszögezve a tényt. S ekkor eszébe jutott, mennyire faragatlanul viselkedett előző nap, ott hagyta a lányt egyetlen búcsúszó, egyetlen tekintet nélkül, lelkifurdalások gyötörték és semmilyen módot nem tudott kisütni, hogy hibáját helyrehozza. Egész áldott nap Zsuzsa járt a fejében, de annyira szégyelte magát, hogy nem mert a szeme elé kerülni.

Veres Zsuzsa csendes, soványarcú, vékonytestű, törekeny lányka volt, nagy világoskék szemmel, borzas szőke hajjal s pöszén beszélt, rejtett dallamossággal hangjában. Körösi teljes mértékben átérezte törekenységét s a maga nagy tagjait, mély hangját, kilencvenegy kilóját s száznyolcvannégy centiméter magasságát egymagában megbocsáthatatlan durvaságnak érezte, ha Zsuzsával került szembe; kétségbeesetten igyekezett összezsugorodni, hangját elvékonyítani s szinte mozdulni sem mert. Nem tudatosan, ösztönösen tette ezt, mintegy megsejtve, hogy egyetlen mozdulatával összetörhetné a lányt. Ha dolgozni látta, habozás nélkül segítségére sietett, az utcán kiszedte a kezéből a csomagokat, otthon az edényeket és amikor egy délután Zsuzsa kis széken ülve az udvaron diványpárnát csinált s elmesélte, sietnie kell, nehogy elkésse nagynénje születésnapját, éles fájdalom hasogatta, hogy nem tud himezni, nem ragadhatja ki kezéből a munkát, nem kimélheti meg a fáradságoctól. Megtörténült be szobájába s ekkor jött rá, hogy nemcsak a himzésben nem nyújthat segítséget, hanem másban sem, hiszen csak kivételes esetekben van alkalma könnyíteni a szegény lánykára nehezedő terheken. Tehetetlensége tudatában órákhosszat üldögélt szobájában, gyöttrődött, hogy ő semmire sem jó, semmi szépet, nagyot nem vitt még végbe az életben s még azokon sem tud segíteni, akiket szeret... Ez a gondolat egészen véletlenül csúszott a többi közé, de most hogy rátért a helyes útra, a meghatottságtól remegve állapította meg, hogy hetek, hónapok óta nyugtalanítja ez az érzés, hogy szereti Zsuzsát s már első pillanatban szerette, ezért nem jár kávéházba, moziba, barátai társaságába, ezért tölti minden idejét otthon.

Körösi évek óta foglalkozott a családalapítás gondolatával, úgy

érezte az ő számára a családi élet az egyedül elképzelhető életforma, ezen kívül maradvány, csak pusztulás és feltartóztathatatlan züllés várhat rá. Bármily élénk színekkel ecsetelte egyrészt a családi fészek csendes örömeit, másrészt a magányos élet sívár ürességét, helyzetén nem tudott változtatni, mert azok a lányok, akikkel budapesti hivatalnokoskodása idején megismerkedett, vagy elérhetetlenek voltak számára vagy alkalmatlanok a hitvesi hivatás betöltésére. Zsuzsából eszményi hitves lenne s talán nem is elérhetetlen. Szemtől-szemben a gondolattal, Körösi valami édes szédülést érzett, hidegvérrel szerette volna fontolóra venni a dolgokat, de az elragadtatás elsöpörte minden szokásos higgadtságát. Jóformán semmit sem kell változtatnia eddigi életmódján, egy nap elmennek az anyakönyvvezetőhöz, mint férj és feleség térnek vissza, semmi egyebet nem kell csinálnia; itt maradnak továbbra is a Kacsá-utcában, a közbülső szobát nem bántják, a legszélső szobából áthozzák Zsuzsa ágyát az övébe s itt rendezkednek be, Veresné egyedül fog aludni, de félelemre nem lesz oka, mert férfi lesz a háznál. Nászútra Pécsre mennek, megmutatja hol állott régi házuk, megmutatja édesanyja, édesapja sírját, felsétálnak a Mecsekre, karonfogva természetesen, de nem ő, Zsuzsa fogja karonfogni, különben kényelmetlen lenne, ő leengedi a karját, Zsuzsa hozzásimul s a meszes, fehér úton, amely nagyokat kanyarogva kígyózik fel a hegyre, édesanyjáról fog beszélni neki. Eddig soha senkinek nem beszélt, mert senki nem volt méltó erre, Zsuzsának beszélhet, ő épolyan törekeny, olyan finom, mint édesanyja, talán neki is gyakran fáj a feje s éberenszik talán ő is. Ezt legközelebb meg fogja kérdezni.

Hosszú órákon keresztül színezte mind csábítóbbra és csábítóbbra eljövendő családi boldogságát, a hivatalban elmerengve könyökölt asztalára s munkája fölött bizonytalan messziségbe révedt, a vendéglőben alig rágtá meg az ételt, rohant máris haza, hogy egyedül lehessen gondolataival. Zavartalan elragadtatásban élt egészen addig a napig, amikor össze nem találkozott a lánnyal az utcán. Lehajtott fejjel, lusta lépésekkel jött Zsuzsa az utca egyik, ugyanígy Körösi az utca másik oldaláról, a kapu előtt felemelték fejüket és összenéztek.

— Jaj, de megijedtem!

— Tőlem? — kérdezte Körösi szemrehányón.

— Persze. Egyszerre itt állt előttem.

A kapu alatt Zsuzsa kezét nyujtotta, Körösi utána bámult, aztán kikotorta zsebéből kulcsát s bement szobájába. Most nem feküdt le rendes szokása szerint a diványra, a mennyezetet szemlélve ábrándozni, hanem idegesen dultan lépdelt jobbra-balra. Kilenc napja, hogy nem látta s hogy egyetlen szót sem váltott Zsuzsával, kilenc nappal ezelőtt fedezte fel, hogy szereti s azóta annyit gondolt rá, hogy egyetlen pillanatig sem érezte hiányát. Elég volt rá gondolnia, a lány már a szeme előtt állott, emlékezett minden vonására, minden mozdulatára, minden fintorra az arcán s pontosan el tudta képzelni, hogy ezeknek

a vonásoknak és arcmozdulatoknak a segítségével a lány ezt vagy azt az érzést miképpen fejezné ki. Csak a konyhába vagy az udvarra kellett volna kimennie, feltétlenül találkozott volna vele, de nem volt szüksége rá, ha rá gondolt, már ott volt mellette. Ez a találkozás új gondolatokat sugalmazott Körösinek, ahogy ő, úgy más is találkozhatik Zsuzsával, beszélhet vele, megszeretheti, megkérheti feleségül s könnyen lehetséges, hogy máris akadt vetélytársa. Végeredményben ő semmit sem tud a lányról, nem tudja mit csinál azok alatt a hosszú órák alatt, amíg ő a hivatalban van, nem sejtí, hol jár, kivel és miről beszél...

Rágyujtott és vastag szivarját gyors, mohó szippantásokkal szívja, mégis csak lefeküdt a diványra, tekintete a menyezetre tévedt, végigsiklott a sima, fehér lapon, amely megnyugtatón, védőn borította be a szobát s a következő pillanatban már arra gondolt, hogy a Margitszigeten sétál karonfogva Zsuzsával, nem ő fogja karon, a lány túlságosan kicsiny hozzá képest, hanem ez kapaszkodik a karjába s felfelé néz, ha szavaira figyel... Lassan mennek a kavicsos úton, kétoldalt zöld rétek, a pázsit között színes virágágyások, a levegő kissé nedves, jóízű, szinte fűszeres, mennek karonfogva, a kavicsok csikorognak a lábuk alatt, az ösvény fordul s a fák között a résen át székeket és asztalokat pillantanak meg.

— Nem mennénk be egy pohár sörre? — kérdezi.

— Menjünk, — bólint Zsuzsa.

A pincér két pohár habzó világos sört hoz. Ráfuj a habra, aztán lassan, végtelen gyönyörűséggel, ajkát belemeríti a hűvös, csiklandozó italba, gyöngéd, szerelmes kortyokkal kiissza a poharat, sóhajt egyet s megkérdi:

— Iszunk még egyet?

— Igyunk, — bólint Zsuzsa. Közben ő is megitta a maga részét. A pincér két másik pohár habzó világos sört tesz eléjük az asztalra. Ő ráfuj a habra s szótlán gyönyörűséggel élvezi, ahogy a sör végigkarcolja torkát és pezsegve, hűvösen becsorog a gyomrába. Hosszan sóhajt kéjes, hosszú korty után, megtörli a száját, rámosolyog Zsuzsára, Zsuzsa is mosolyog.

— Iszunk még egyet? — kérdi tőle.

— Igyunk, — bólint a lány.

Azon vette észre magát, hogy kiszáradt a torca, türelmetlen, sürgető nyomást érez a gyomrában, fölugrott fektéből, hogy igyék egy pohár vizet. A kancsó üres volt. Nap-nap után, valahányszor inni akart, a kancsóban nem volt víz, hiába tette szóvá, Veresné következetesen megfeledezett róla. Fogta a kancsót s csendesen dohogva méltatlankodásában, kiment a konyhába. Alighogy megerezttette a csapot, kinyílt az ajtó s megjelent Zsuzsa.

— Jaj, Körösi úr, ne haragudjék, — mentegetődzött s már nyúlt is a kancsó után.

— Nem! Tessék csak hagyni! Nem! Nem! Majd én!

Görcsösen huzogatták a kancsót, ő egyik, a lány másik felől. Akkor Zsuzsa felnézett rá s ujjai leváltak az edényről, arcán leplezetlen megütközéssel meredt a férfire. Körösi arca biborvörös volt, kopasz feje megduzzadt, szinte lángolt, szinte szétrepedt a beleáramlott vértől, szemében tehetetlen, riadt kifejezéssel, könyörögve és alázatosan tekintett a lányra.

— Csak nincs rosszul? — kérdezte Zsuzsa félig rémülten, félig még mindig csodálkozva.

Hevesen megrázta a fejét s morgott valamit.

— Mi baja? — faggatta tovább a lány.

A kancsó megtelt, a víz kicsordult a szélén s zuhogva hullott a vízvezeték kagylójába.

Körösi elzárta a csapott, arca lassanként visszanyerte természetes színét.

— Nem engedhetem, hogy maga kiszolgáljon engem, — mondta megfontoltan. Nem ezt akarta mondani, inkább valami szépet, valami kedveset, de nagy teste súlya, esetlensége elnémitották, vele szemben a lány olyan törekeny, olyan légies volt, hogy akármit mond, csak durvaság, csak otrombaság lehet. Lesütötte szemét, kiemelte a kagylóból a teli kancsót, köszönt s az udvaron át bement a szobájába. Szomorú volt, sírni szeretett volna.

Zsuzsa egy darabig nem tudta eldönteni, mi leli ezt a hatalmas embert, félszeg mozdulataira, alázatos nézéseire, furcsa udvariaságára nem tudott megfelelő magyarázatot találni s mikor az egyetlen lehető feltevést kockáztatta meg, elmosolyodott s a tükör elé állva figyelmesen vizsgálni kezdte magát.

Veresné előtt ekkor már régóta megoldódott a rejtély. Tárgyilagos szemmel tekintette lánya férjhezmeneteli esélyeit, ismeretségük nincs, pénzük sincs bálokba járni, társaságot fogadni, Körösi derék jó ember, mintha a Gondviselés küldte volna.

Ebben az időben Veresné alapos átalakuláson ment keresztül. Zsuzsa ennek is nehezen jött a nyitjára. Egyik nap rétest süttött, három darabot egy tányérra tett, a tányért a kezébe nyomta, vigye be Körösihez. Eddig kivétel nélkül maga vitte be. Egy másik nap Körösi köhögött, beküldte, kérdezze meg, nem inna-e egy pohár teát. Most ez a rejtély is megoldódott.

Nézte magát a tükörben, mosolygott, mert jól esett, hogy vele foglalkozik az anyja, rá gondol Körösi, egyszerre körülötte kezd forogni minden, de nem tudta még, örülnie kell vagy nem. Mindenesetre kellemesen érintette, hogy ez a nagy, komoly ember órá gondol egész nap, ez az erős ember fél tőle, akadozik, dadog, elpirul. Nem egészen ilyennek képzelte jövődöbeli férjét, de valahogy lefegyverezte Körösi hatalmas fizikuma, férfias megjelenése, komolysága, szótlanysága, egyedül az zavarta, hogy kopasz, mint egy biliárdgolyó.

Körösi meglepetten állapította meg, hogy mindig van víz a

kancsójában, hogy Veresnéék sok rétest, fánkot és bélest esznek, hogy csupán köhögnie kell, máris kap teát s hogy mindezeket a finom dolgokat még izletesebbé teszi az, aki behozza őket, Zsuzsa. Otthon kuksolt egész nap, könyvet tett maga elé s minden zajra felriadva várta, hogy betoppan Zsuzsa tányér rétesrel, teával, tiszta függönnyel, tiszta terítővel, kérni valami olvasnivalót anyja számára s világosan átlátta, hogy valami jelentőset kellene mondania Zsuzsának. Verejtékes nekifohászkodás után, szerkesztett négy síma és megejtő mondatot, amelyekről úgy tartotta, rendkívül alkalmasak arra, hogy finoman tudtára adják Zsuzsának irányában táplált szerelmét, de soha megfelelő alkalom nem kínálkozott elmondásukra.

Körösi szemmelláthatólag szerelmes volt s Veresné már túlzottan kezdte ítélni lelkifinomságra valló tartózkodását, meghívta tehát vacsorára, bort is hozott s miután megittak már egy literrel, kiment feketekávé t főzni. Zsuzsa ajánlkozott, hogy megfőzi ő, de visszaparancsolta a helyére. Körösi lelkesen ette végig a vacsorát, jóízűen ivott, Veresné részben örömmel, másrészt fojtott aggodalommal figyelte gondolkodóbaejtő étvágyát, örült annak is, hogy vendége végre megszólalt, hogy minél többet ivott, annál többet beszélt, egyelőre inkább hozzá, mint Zsuzsához intézve szavait s mikor úgy vélte, elérkezett az alkalmas pillanat, bejelentette, hogy feketekávé t főz. Körösi átszellemülten hajtotta ki poharát, orra kitágult, várta a forró, aromás gőzt, amely megcsapja, amikor a kávéscsésze fölé hajol, letette üres poharát, Zsuzsára nézett és nyájasan mosolygott.

— Sohasem éreztem maga milyen jól, — jelentette be hátradőlve székében, eszébe jutott ugyan, hogy még tizenhét esetben legalább ennyire jól érezte magát, első ízben bátyja esküvőjén, aztán Vajczákéknál Pécsen, majd Török Rezsőéknél, Balogéknál... De ekkor megszólalt Zsuzsa:

— Ennek igazán örülök.

Gondolatban összehasonlította Veresné szegényes lecsóját és túrósbélesét azokkal a konyhaművészeti remekekkel, amelyeket ezen a tizenhét ebéden és vacsorán evett s őszinte csodálat fogta el, hogy egyáltalán össze merte hasonlítani akkori és mostani élvezetét, de Zsuzsának ez a rövid mondata megértette vele, hogy a lélek tette ezt a szerény vacsorát a többiekhez foghatóvá. Azok csak a test, ez a test és a lélek vacsorája volt, gyöngéden nézett a lányra s kifejtette, hogy a lélek és a szeretet megneemesítik a leghétköznapibb dolgokat is, hogy ebben a mai vacsorában lélek volt s ezért soha, de soha nem fogja elfelejteni.

Veresné több, mint háromnegyedóraig főzte a kávé t.

Hivatalban, utcánmenet vagy szobájában ábrándozva Körösi még számtalanszor végig ette ezt a vacsorát s még számtalanszor megborzongott a gyönyörűségtől, elérkezve boldogsága betetőzéséhez, amikor Zsuzsa halvány szája megmozdult s halkán kipötytyintette a három nevezetes szót: «ennek nagyon örülök».

Veresné úgy intézte a dolgokat, hogy lánya és Körösi naponként legalább egyszer találkozzanak és most, hogy a vacsora bátorító légkörében megszületett kettőjük között a szükséges mennyiségű bizalmasság, sem Zsuzsa, sem Körösi nem éreztek zavart, ha együtt maradtak s beszélniök kellett. A döntő szót Körösi több ezerszer elismételte magában, de a lánynak csak távoli és jelentéktelen dolgokról beszélt, aggódalmasan fürkészsze arcát s gyáván kettéharapva a megkezdett mondatot, ha úgy vélte, untatja vele. Később felmerült benne, hogy viszonznia kellene a vacsorát, eszébe jutott, hogy mennyi töméredek apróságot fogadott el Veresnétől, eszébe jutott valamennyi háziasszonya s az a mértéktelen mennyiségű disznóhurka, oldalas, rétes, fánk, béles, torta, befőtt, amelyeket ajándékba kapott, gondtalanul elfogyasztott és semmivel sem viszonzott. Egy pillanatra elfogta a kísértés, hogy valami kedves ajándékkal pótolja hajdani mulasztásait, de jelenlegi izgatott lelkiállapotában nem tudta a kérdésnek erre az oldalára irányítani figyelmét, most egyedül Zsuzsa volt fontos számára s nagyot sóhajtott a boldogságtól, amikor megtalálta a helyes megoldást, virágot fog küldeni a lánynak.

— Nagyon szépen köszönjük a virágot, — mondta Veresné, akivel aznap este egészen véletlenül összetalálkozott a kapu alatt — igazán kedves volt, hogy gondolt ránk.

— Zsuzsa nagyon örült, — tette hozzá, mielőtt befordult a konyhába.

Másnap Zsuzsa mondott köszönetet, csaknem ugyanezekkel a szavakkal. Többesszámban beszélt ő is. Körösi szerette volna megmagyarázni, hogy a virágot egyedül neki küldte, de attól tartott, hogy megsérti Zsuzsa gyermeki érzéseit. S miközben azon töprengett, hogy valami finom célzással utalhatna a virágok titkos jelentésére, Zsuzsa megismételte a köszönetet. Ekkor vette észre, hogy nem válaszolt a lánynak, szégyenében elpirult, kopasz feje egyszerre megnőtt, lángvörös lett, olyanszerű mint valami nagy ünnepségre készült különleges lámpion. Zsuzsa megbűvölten meredt rá.

— Igazán nincs mit, — rebegte, igyekezve egy könnyednek szánt mozdulattal nagyobb nyomatékot adni szavainak.

Eddig, ha Zsuzsa bejött hozzá, mindig állva beszélgettek, a lány közel az ajtóhoz, kissé riadtan, menekülésre készen, ő rendszerint az asztal előtt, megilletődöttségében a szék támláját fogdosva. Néha jó félórát töltöttek el így. Ma történt meg első ízben, hogy Zsuzsa leült, kínálás, rábeszélés nélkül, saját jószántából. Szerényen, elfogódottan ült, lábát maga alá húzva, tartásában némi iskolás feszességgel. Körösi rögtön követte példáját, ülve sokkal biztonságosabban érezte magát, a lány egyenesen, ő összegörnyedten ült. Ebben a helyzetben a kettőjük között levő ijesztő testi különbség jelentősen megcsökkent. Körösit szüntelenül feszélyezte hatalmas teste, amely születésekor édesanyja halálát okozta s valahányszor szemtől-szembe került a

lánnyal, amennyire csak birt, összezsugorodott, mintha néhány kilót és néhány centimétert le akarna tagadni magából.

Zsuzsa valamivel meg akarta hálálni azt a nagy csokor gyönyörű virágot, amelyhez hasonlót soha senkitől nem kapott, ezért ült le. Egy darabig mindketten hallgattak. Aztán Zsuzsa, egyhanguan, mint egy leckét, eldarálta aznapi programját. Befejezve mondókáját, lehajtott fejjel szaporán babrálni kezdte az asztalkendő sarkát, ujjai mind lassabban és lassabban mozogtak, hirtelen mozdulattal felvetette a fejét s szinte kihívóan kérdezte:

— Hát maga mit csinált?

Körösi elmondta aznapi élettörténetét, akadozva, kínlódva s szüntelen attól rettegve, hogy untatja a lányt, hogy kifogy a mondani-valóból. Voltaképpen semmi nevezetes dolog nem történt vele aznap, dolgoztak, ő is, kollégái is, más semmi. Elhallgatott s kétségbeesetten iparkodott valami érdekes beszédanyagot kisütni, nehogy Zsuzsa felkeljen s elmenjen, de semmi sem jutott az eszébe. Fürkészőn a lányra pillantott, keskeny vállai, vékony nyaka, ijedt tartása édesanyjára emlékeztették. Már régen észrevette ezt a hasonlóságot, most mégis meglepte, figyelmesebben kezdte vizsgálni a lány arcvonásait, megnézte jobbról, megnézte balról, tüzetesen, hosszasan...

— Mit néz? — kérdezte Zsuzsa kissé megszeppenve, mivel nem tudta mire vélni ezt a kitartó érdeklődést.

— Maga mindig az édesanyámat juttatja eszembe, — magyarázta Körösi csendesen, — ő is ilyen kicsi volt.

Tétova, töprengő kifejezéssel maga elé meredt.

— Meg fogom mutatni a fényképét, — mondta aztán. — Magának megmutatom.

— Eddig még senkinek sem mutattam meg, — tette hozzá újabb szünet után. Az asztalfiókból egy összevisszafogdosott, elfakult régimódi fényképet vett elő, egy pillantást vetett rá, aztán oda nyujtotta a lánynak.

— Mindig elszomorodom, ha látom, mert a születésem édesanyám életébe került, — mondta.

Zsuzsa maga elé tette a képet az asztalra, föléje hajolt, úgy nézte.

Az a félnék és áhitatos mozdulat, amellyel a lány a képet kézbe fogta s az asztalra tette, mélyen meghatotta Körösit. Ebben a mozdulatban részvét és önkéntelen kegyelet volt, látta, hogy Zsuzsa nemcsak az ő szeretetére, hanem anyja emlékéhez is méltó. Elmerülten, komoly arccal ült a lánnyal szemben, arra gondolt, nem halogatja tovább a dolgot, megkéri kezét s el fog követni mindent, hogy boldoggá tegye, óvni, kimélni, dédelgetni fogja. Gyors, türelmetlen érzékenyülés kerítette hatalmába, úgy érezte, rettenetesen sokkal tartozik ennek a vékony szőke lánynak, aki amnyira hasonlít halott édesanyjához. Most, hogy házasságukat közeli eseménynek tudta, most értette meg először, milyen mérhetetlen kincset fog nyerni Zsuzsával,

akit nemcsak mint feleségét fogja szeretni, hanem édesanyja emlékét is tisztelni és szeretni fogja benne. Elhatározta, hogy még ma beszélni fog, hiszen jöhetnek mások, megkérhetik mások is a lány kezét s ez nemcsak az ő életének összeroppanását jelenti, talán a Zsuzsáét is, mert senki nem fogja úgy szeretni, ahogy ő. Hirtelen jött elhatározása megijesztette, felnézett, mintha valahonnan segítséget várna s pillantása egyenesen a lány tekintetébe esett, aki szinte ugyanazzal a sajnálkozó és félénk mosolygással nézett rá, mint édesanyja a képről.

— Istenem, — mondta Zsuzsa — úgy sajnálom magát...

— Engem? — kérdezte zavartan.

— Magát, mert elvesztette az édesanyját...

Nem tudott semmit sem felelni, egy pillanatra az az érzése támadt, hogy édesanyja áll előtte, megnevezhetetlen irtózás fogta el arra a gondolatra, hogy ő és Zsuzsa férj és feleség legyenek, ahogy mindenki más. Elfordult.

— És most megyek, — hallotta Zsuzsa csendes hangját, az ajtó csikordult s aztán becsukódott.

Körösi másnap felmondott s elköltözött Felleginéhez a Ráday-utcába.

Kolozsvári G. Emil.

PIROS KAGYLÓSZIVEMBEN ÉLSZ.

*Estére búsult már a nap.
Négy óra, tél van, köd szítál.
Lomhán kering a víz felett
Jajgatva pár éhes sirály.*

*Meglékelt csónakos cipőm
A parton sírva huppogat,
Ki tudja, így szólítja tán
A fénnel eltűnt dolgokat.*

*Úttalan messze tengerek
Halványkék vágyból szőtt egét,
A gyöngyöt rejtő óceán
Égből terttett szőnyegét.*

*Habszülte fehér testedet
Amint a hálóm rád talált,
Az elvarázsolt szigetet,
Ahol gyémántkastélyod állt.*

*A tikkadt ajkú délutánt,
És csókod, mely nem volt elég,
Míg halkán tárta szárnyait
Piros kagylószivem feléd.*

*Pálmák közt szállt a napsugár
S mezítlén válladon pihent
Mint bíborszínű lepkeszárny
A boldog délutáni csend.*

*Estére búsult már a nap,
Hipp-hopp, az álom nincs tovább,
Nem küldöm új vizek felé
Lelkem meglékelt csónakát.*

*Sirni? Hisz minden már enyém,
Ami még hívón intene.
Piros kagylószivemben él
[Szerelmed titkos gyöngyszeme.*

Semjén Gyula.